

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Rev.nr.97/2024

GJYKATA SUPREME E KOSOVËS, kolegji i përbërë nga gjyqtarët: Mr.sc. Muhamet Rexha, kryetar, Milena Gjeriq dhe Beshir Islami, anëtarë, në çështjen juridike të paditësve R. R.R., J. R. R. dhe I. R. D., të gjithë nga K., të cilët i përfaqëson me autorizim av. M. D. nga M., dhe ndërhyrësve në anën e paditësve Z. R.R. nga B. dhe I. G. nga ..., kundër të paditurit D. R.R. nga O., Komuna e I., të cilin e përfaqëson av.Xhafer Maloku nga K., për shkak të vërtetimit të së drejtës së pronësisë në bazë të trashëgimisë, duke vendosur sipas revizionit të paditurit, paraqitur kundër aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac.nr.1387/2020 datë 4.05.2023, në seancën e kolegjit të mbajtur më 12.03.2024, mori këtë:

A K T G J Y K I M

REFUZOHET si i pathemeltë revizioni i të paditurit D. R. R. nga O., Komuna e I., paraqitur kundër aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac.nr.1387/2020 datë 4.05.2023.

A r s y e t i m i

Me aktgjykimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës, Ac.nr.1387/2020 datë 4.05.2023, është refuzuar si e pathemeltë ankesa e të paditurit, ndërsa, është vërtetuar aktgjykimi i Gjykatës Themelore në Pejë, Dega në Klinë C.nr.35/11 i datës 10.02.2020, me të cilin, me pjesën e I, të dispozitivit të tij, vërtetohet se paditësit, janë trashëgimtarë ligjor të ndjerit R. M.R., ish nga K., të cilëve në bazë të trashëgimisë iu takon e drejta e pronësisë nga 1/5 e pjesëve ideale të ngastrës kadastrale nr. ..., me kulturë livadh, në sipërfaqe prej 0.05,60 ha, në vendin e quajtur "Stupovi", Zona Kadastrale K., ku i padituri D.R. nga O., Komuna e I., detyrohet që këtë të drejtë tua njeh dhe të lejoj regjistrimin e pronësisë në Drejtorin për Kadastër, Gjeodezi dhe Pronësi në K., në emër

të paditësve, në afat prej 15 ditësh nga dita e plotfuqishmërisë së aktgjykimit, me kërcënim përbarimi të detyrueshëm. Me pjesën e II të dispozitivit, detyrohet Drejtoria për Kadastër, Gjeodezi dhe Pronësi, që paluajtshmërinë e sipër cekur ta regjistrojë në emër të paditësve nga 1/5 e pjesëve ideale, siç është theksuar në pjesën e I të dispozitivit. Me pjesën e III të dispozitivit, refuzohet kërkesa e ndërhyrësve në anën e paditësve Z. R., nga B., dhe I. G., nga B., kur kanë kërkuar që tju vërtetohet e drejta e trashëgimisë sipas të drejtës së përfaqësimit, pas vdekjes së të ndjerit R. R., nga 1/5 përkatësisht nga 1/10 e pjesëve ideale, si e pa bazuar. Me pjesën e IV të dispozitivit, masa e përkohshme e marrë me aktvendimin e gjykatës C.nr.35/11 dt.4.11.2013, mbetet në fuqi deri në përfundimin e plotfuqishëm të procedurës, dhe me pjesën e V të dispozitivit, detyrohet i padituri që në emër të shpenzimeve të procedurës tu paguajë paditësve shumën prej 355,00 euro, të gjitha në afat prej 15 ditësh nga dita e plotfuqishmërisë së aktgjykimit, nën kërcënim të përbarimit të detyrueshëm.

Kundër aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, në afat ligjor i padituri ka paraqitur revizion, për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale, me propozim që të aprovohet revizioni si i bazuar, të ndryshohen aktgjykimet gjykatave të instancave më të ulëta, ashtu që kërkesëpadija e paditësve të refuzohet si e pa bazuar ose të njëjtat aktgjykime të prishen, dhe lënda t'i kthehet gjykatës së shkallës së parë, në rigjykim.

Gjykata Supreme e Kosovës, pas shqyrtimit të shkresave të lëndës dhe aktgjykimit të goditur në kuptim të nenit 215 të LPK-së, si dhe pas vlerësimit të pretendimeve të cekura në revizion ka gjetur se:

Revizioni i të paditurit është i pathemeltë.

Nga shkresat e lëndës rrjedh se paditësit më datën 21.02.2011, në gjykatën e shkallës së parë, kanë ngritur padi kundër të paditurit, për shkak të vërtetimit të së drejtës së pronësisë, me të cilën kanë kërkuar që të vërtetohet se mbi bazën e trashëgimisë janë pronarë me nga 1/5 të paluajtshmërisë, me të dhënat si në petitumin e padisë, përkatësisht, si në dispozitivin e aktgjykimit të gjykatës së shkallës së parë. Gjykata e shkallës së parë gjatë procedurës, nga administrimi i provave, ka vërtetuar se trashëgimlënësi R. R., ka vdekur më ... në K. Pas vdekjes ka lënë trashëgimtarët ligjor, nga rendi i parë i trashëgimtarëve, djemtë D., J., R.1, R2. të gjithë R. dhe vajzën I. D. e lindur R. Djali i trashëgimlënësit, R. R., ka vdekur më ..., dhe ka lënë djalin Z.R.,

dhe vajzën I. G., e lindur R. Nga shkresat e lëndës të Gjykatës Komunale në Klinë T.nr.36/06 dhe aktvendimit për trashëgiminë të dt.5.12.2006, ka vërtetuar se para asaj gjykate me propozimin e të paditurit është udhëhequr procedura trashëgimore pas vdekjes së të ndjerit R. R., dhe është marrë aktvendimi për trashëgiminë, ashtu që trashëgimtarë i vetëm është shpallur i padituri D. R., dhe në bazë të kësaj, paluajtshmëria është regjistruar si parcelë 496/2 në emër të paditurit, siç del edhe nga certifikata e pronësisë dt.13.12.2010. Në seancën trashëgimore ka marrë pjesë edhe djali i trashëgimlënësit, R. R., i cili ka dhënë deklaratën trashëgimore me të cilin heq dorë nga trashëgimia në llogari të vëllait D., këtu të paditurit, pra, ka pranuar trashëgiminë dhe pjesën e vet ia ka kaluar vëllait të tij, D..

Sa i përket testemantit të cilin i padituri ia ka dërguar gjykatës tek me parashtrësën e dt.16.03.2016, dhe deri atëherë askund në shkresa nuk përmendej se trashëgimlënësi ka lënë testament, dhe kjo as me rastin e përpilimit të akt vdekjes nga ofiqari në K., si dhe as me rastin e zhvillimit të procedurës trashëgimore, ku me ç'rast ai, i padituri, decidivisht është përgjigjur në pyetjen e gjykatës se i ndjeri R., për të gjallë nuk ka lënë testament, as kontratë mbi mbajtjen e përjetshme, dhe të ngjashme, me çka do të kishte ndarë pasurinë pas vdekjes, e i cili, gjykatës, gjatë procedurës i ka treguar një testament me dorëshkrim në të cilin gjendet nënshkrimi i trashëgimlënësit me dt... Në testamentin e cekur gjendet edhe nënshkrimi i të paditurit D., si marrës i pasurisë. Gjykata e shkallës së parë, i ka vlerësuar si të bazuara thëniet e palës paditëse se testamenti është akt personal, rreptësishtë formal, nuk është i përpiluar sipas ligjit, se në të nuk ka bazë ligjore për vënien e nënshkrimit nga ana e trashëgimtarit testamental (këtu të paditurit), dhe se testamenti shpallet vetëm pas vdekjes së trashëgimlënësit. Në lidhje me këtë që u theksua më lartë, gjykata e shkallës së parë, në procesverbal të dt.10.02.2020, e ka revokuar aktvendimin për ekspertizën grafologjike të nënshkrimit të trashëgimlënësit dhe kjo pas njoftimit nga ana e përfaqësuesve të palës paditëse dhe asaj të paditur që në lidhje me këtë janë të pëlqimit se ekspertiza është e panevojshme. Nga raporti i ekspertit të gjeodezisë A. Th. dt.6.06.2016, është kryer identifikimi i ngastrës kadastrale lëndore nr..., sipërfaqe prej 560 m2, ndaj të cilit palët në procedurë nuk kanë kundërshtuar. Duke pasur parasysh faktin se pasurinë trashëgimore para të gjithëve e trashëgojnë fëmijët e tyre dhe bashkëshorti. Ata trashëgojnë në pjesë të barabarta, bashkëshortja e trashëgimlënësit ka vdekur para tij, duhet theksuar se paditësit nuk ishin të njoftuar mbi fillimin e procedurës (seancës) trashëgimore dhe si pasojë edhe nuk kanë marrë pjesë në të.

Gjykata e shkallës së parë, pas administrimit të provave dhe në bazë të kësaj gjendje faktike të vërtetuar, ka gjetur se kërkesëpadia e paditësve është e bazuar, ndaj, në bazë të dispozitave të nenit 12 të Ligjit mbi Trashëgiminë, nenit 184 të Ligjit mbi Procedurën Jo kontestimore, etj, ka vendosur si në pjesën I, II, III, IV dhe V të dispozitivit të aktgjykimit të saj.

Gjykata e shkallës së dytë në procedurën ankimore në tërësi ka pranuar konstatimet faktike dhe qëndrimin juridik të gjykatës së shkallës së parë, duke vlerësuar se e njëjta, drejt ka vërtetuar gjendjen faktike dhe në mënyrë të drejtë e ka zbatuar të drejtën materiale, kur ka vendosur si në dispozitivin e aktgjykimit të saj.

Gjykata Supreme e Kosovës, në këtë gjendje të çështjes, vlerëson se aktgjykimet e gjykatave të instancës më të ulët nuk janë përfshirë me shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore, për të cilat kjo gjykatë kujdeset sipas detyrës zyrtare dhe as me shkelje të së drejtës materiale. Dispozitivi i aktgjykimit është i qartë, në përputhje të plotë me arsyetimin, kurse, në arsyetim janë dhënë arsye të plota dhe të mjaftueshme për të gjitha faktet relevante të vlefshme për gjykimin e drejtë të kësaj çështje juridike, andaj, konsideron se pretendimet e revizionit për shkelje të së drejtës materiale, nuk mund t'i vënë në pyetje aktgjykimet e instancave më të ulëta.

Gjykata Supreme e Kosovës, konsideron si të drejtë dhe të ligjshëm qëndrimin juridik dhe arsyetimin e gjykatave të instancës më të ulët, përkitazi me aprovimin e kërkesëpadiës së paditësve pasi që janë dhënë arsye ligjore bindëse dhe të pranueshme edhe nga kjo gjykatë. Kështu sepse, siç rezulton nga provat e zhvilluara dhe të administruara, paditësit janë trashëgimtarët ligjor të trashëgimlënësit, se trashëgimlënësi pas vdekjes ka lënë trashëgimtarët djemtë dhe vajzën, siç u përshkrua më lartë, ka lënë pasurinë e paluajtshme të sipër përmendur. Me dispozitat e nenit 12 të Ligjit Për Trashëgiminë parashihet se trashëgimlënësin e trashëgojnë para të gjithëve fëmijët e tij dhe bashkëshortja e tij (e cila ka vdekur para trashëgimlënësit). Personat e sipër cekur trashëgojnë në pjesë të barabarta. Ndërkohë që, me aktvendimin për trashëgiminë T.nr.36/06 dt.5.12.2006, të Gjykatës Komunale në Klinë, pas vdekjes së trashëgimlënësit R. M.R. ish nga K., i vdekur më ..., në të cilin theksohet se nga pasuria e paluajtshme ka lënë parcelën e sipër cekur, ndaj, si trashëgimtar ligjor pas vdekjes së tij, shpallet djali D. R.R., nga K., këtu i padituri, në tërë pasurinë e paluajtshme. Në këtë procedurë trashëgimore nuk kanë qenë të njoftuar paditësit, ata nuk kanë marrë pjesë fare në seancën trashëgimore, në të ka marr pjesë vetëm vëllai i tyre, këtu i

padituri dhe R. R.R., i cili kishte hequr dorë nga pjesa e vet takuese, në llogari të paditurit. Në të, veç tjerash, është theksuar se i ndjeri – trashëgimlënësi R., nuk kishte lënë pas vdekjes testament e as ndonjë dokument tjetër për ndarjen e pasurisë, e as kontratë mbi mbajtjen e përjetshme, sikundër rrjedh edhe nga aktvdekja e lëshuar nga organi kompetent, (neni 148.1 i LPJ-së), por që, lidhur me këtë, edhe vet i padituri me rastin e marrjes pjesë në seancën trashëgimore dhe të dhënies së deklaratës trashëgimore nuk është thirrur në atë se trashëgimlënësi ka lënë ndonjë testament dhe nuk ka treguar që ka edhe pasardhës të tjerë të trashëgimlënësit.

Me nenin 74 të Ligjit Për Trashëgiminë parashihet se testamenti është i vlefshëm në qoftë se testatori e ka shkruar atë, datuar dhe nënshkruar me dorën e vet ose e ka vënë gishtin e vet. Nënshkrimi duhet të përmbajë mbiemrin e testatorit si dhe të paktën njërin prej emrave të tij dhe duhet vënë në fund të testamentit (e jo që në të, të nënshkruaj edhe i padituri si trashëgimtar, siç ka ndodhur në rastin konkret). Në këtë kontekst, po ashtu, me dispozitën e nenit 79.2 të këtij ligji parashihet se “Nuk mund të jenë dëshmitarë kur përpilohet testamenti me shkrim në prani të dëshmitarëve dhe testamenti gjyqësor, as të përpilojnë testemantin sipas tregimit të testatorit personat me cilësinë e gjyqtarit, pasardhësit të testatorit, të adoptuarit e tij dhe pasardhësit e tyre, paraardhësit e tij, prindërit e tij adoptues, personat në gjini në vijë të tërthort deri në shkallën e katërt, bashkëshortët e të gjithë këtyre personave dhe bashkëshorti i testatorit”.

Në anën tjetër, duhet theksuar gjithashtu, se lidhur me këtë çështje, me nenin 184 të LPJ-së, parashihet se “Personi të cilin nuk e lidhë aktvendimi për trashëgimin apo për legatin, i cili mendon se i takojnë të drejtat e trashëgimtarit apo legatarit, mund ti realizojnë të drejtat e tilla vetëm në procedurë kontestimore”, siç edhe kanë vepruar paditësit. Me nenin 20 të Ligjit Mbi Marrëdhëniet Themelore Pronësore Juridike, parashihet ,veç tjerash, se “E drejta e pronësisë fitohet me ligj, në bazë të punës juridike dhe me trashëgimi”, përkatësisht, me nenin 36 të këtij ligji, parashihet se “E drejta e pronësisë mbi sendin fitohet me trashëgim në momentin e hapjes së trashëgimisë në pasurinë e të vdekurit, nëse me ligj nuk është caktuar diç tjetër”, skundër është rasti me trashëgimtarët, këtu paditësit e sipër përmendur. Kështu, sepse nga provat e administruara rrjedh se trashëgimlënësi pas vdekjes përveç djalit të tij, trashëgimtarit, këtu të paditurit D., ka lënë edhe djemtë dhe vajzën, këtu paditësit, të cilëve në bazë të ligjit u takon e drejta e pronësisë mbi bazën e trashëgimisë, në paluajtshmërinë e sipër përmendur.

Prandaj, nga këtu dhe nga arsyet e sipërpërmendura revizioni i të paditurit u refuzua si i pa themeltë, dhe sipas dispozitës së nenit 222 të LPK, u vendos si në dispozitiv të këtij aktgjykimi.

GJYKATA SUPREME E KOSOVËS-PRISHTINË

Rev.nr.97/2024 datë 12.03.2024

Kryetari kolegjit

Mr.sc.Muhamet Rexha